

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-07-04/2013
P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , Witold Markiewicz, główny specjalista kontroli państwowej; upoważnienie do kontroli nr 87178 z 11 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Żyrardowie, ul. Chopina 4, 56-300 Żyrardów, nr statystyczny 670897379-00323, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia „KPP” lub „Komendą”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Powiatowym Policji w Żyrardowie jest od 1 lutego 2011 r. podinspektor Dariusz Sipak, zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia „Komendantem”. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ² działania Komendanta Powiatowego Policji w Żyrardowie na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym w okresie objętym kontrolą ³ .
Uzasadnienie oceny ogólnej	Komenda Powiatowa Policji w Żyrardowie przeprowadzała na bieżąco rzetelne analizy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie jej działania, które stanowiły podstawę dyslokacji służby na drogach. Analizowała przyczyny wypadków drogowych i reagowała na wzrost zagrożenia na poszczególnych odcinkach dróg zwiększając częstotliwość patroli w tych rejonach. Przygotowanie kadrowe i techniczne pionu ruchu drogowego pozwalało na realizację zadań. Policjanci pełnili służbę na drogach prawidłowo, w szczególności reagowali na ujawnione przestępstwa i wykroczenia drogowe, wykonywali czynności wstępne na miejscu zdarzeń drogowych. W celu minimalizowania czynności i zadań policjantów niezwiązanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego (dalej „brd”) dokonywano bieżącej weryfikacji efektywności służby. Wprowadzony 1 lipca 2012 r. system wspomagania dowodzenia (dalej „SWD”) wspierał działania policjantów pionu ruchu drogowego w zakresie planowania służby oraz reagowania na występujące zagrożenia w ruchu drogowym. Funkcjonariusze pionu ruchu drogowego corocznie brali udział, wspólnie z przedstawicielami zarządców dróg, w okresowych przeglądach stanu dróg na odcinkach przebiegających na terenie powiatu żyrardowskiego, zabezpieczali wspólnie z jednostkami Ochotniczej

¹ Dz.U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.

Straży Pożarnej imprezy masowe, prowadzili działalność profilaktyczno-dydaktyczną wśród dzieci i młodzieży.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła następujące nieprawidłowości:

1. Niepełny, na poziomie 61,5% składu osobowego pełniącego służbę na drogach, stan wyszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego policjantów Referatu Ruchu Drogowego (dalej „RRD”).
2. Niezgodny z przyjętymi normatywami stan wyposażenia RRD w pojazdy (samochody osobowe oznakowane typu A na poziomie 75% normatywu) i sprzęt techniki policyjnej.
3. Brak należytej staranności przy wprowadzaniu informacji o zdarzeniach drogowych do Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (dalej „SEWiK”) oraz sporządzaniu kart zdarzenia drogowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

*Opis stanu
faktycznego*

Komenda Powiatowa Policji w Żyrardowie, w tym Referat Ruchu Drogowego, funkcjonuje w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁴, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁵.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KPP jest jednostką Policji właściwą na obszarze powiatu żyrardowskiego województwa mazowieckiego.

Komendant Powiatowy Policji w Żyrardowie nadał regulamin Komendy Powiatowej Policji w Żyrardowie z dnia 1 lipca 2008 r.⁶, w którym określono m.in. niżej przedstawiony zakres zadań RRD:

- 1) wykonywanie zadań związanych z kontrolą ruchu drogowego, szczególnie w zakresie eliminowania z ruchu pojazdów niesprawnych technicznie, ujawniania kierujących będących pod wpływem alkoholu lub podobnie działającego środka, a także wykroczeń będących główną przyczyną wypadków drogowych;
- 2) ustalanie miejsc i zjawisk zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego na podstawie systematycznych analiz przyczyn, miejsca i okoliczności powstania zdarzeń drogowych oraz podejmowania czynności zmierzających do ich usunięcia;
- 3) współdziałanie z odpowiednimi instytucjami w zakresie:
 - a) organizacji ruchu, oznakowania dróg oraz likwidacji miejsc niebezpiecznych,
 - b) wydawania, zatrzymywania i cofania dokumentów uprawniających do kierowania i użytkowania pojazdów;
- 4) zabezpieczenie i wykonywanie niezbędnych czynności na miejscu zdarzenia drogowego;
- 5) organizowanie, koordynowanie i realizowanie pilotaży transportów ponadnormatywnych, udział w zabezpieczeniu przejazdu osób objętych szczególną ochroną oraz współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi Policji w nadzorowaniu przewozów towarów niebezpiecznych;
- 6) prowadzenie działalności profilaktyczno-propagandowej wśród dorosłych, dzieci i młodzieży oraz nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem w ruchu drogowym w powiecie;
- 7) wykorzystywanie urządzeń samorejestrujących do ujawniania sprawców niebezpiecznych wykroczeń drogowych;
- 8) opiniowanie projektów docelowej oraz czasowej organizacji ruchu na drogach powiatowych i gminnych.

(dowód: akta kontroli str. 5-19)

⁴ Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

⁵ Dz.Urz. KGP nr 18, poz.135 ze zm.

⁶ Regulamin podlegał kolejnym zmianom niemającym wpływu na zakres działania RRD, regulamin nie był opublikowany.

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjne, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

1.1.1. KPP nie wykorzystywała badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych dotyczących: systemu przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym, genezy wypadków oraz sposobu przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 20-23)

Komendant wyjaśnił m.in., że: „Z uwagi na brak potrzeb KPP w Żyrardowie nie zlecała badań dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. W celu poznania geografii zdarzeń drogowych oraz ich przyczyn w tut. KPP opracowywane są analizy stanu bezpieczeństwa, które przyporządkowywane są rejonom zagrożenia. Wykorzystując wiedzę i doświadczenie policjantów naszej jednostki pozwala to na odpowiednie zadaniowanie policjantów oraz podejmowanie działań zapobiegawczo-naprawczych”.

(dowód: akta kontroli str. 26-27)

1.1.2. W KPP, zgodnie z zarządzeniem nr 1173 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Policji⁷, dyżurny jednostki zapewnia natychmiastową reakcję na lokalny, czasowy wzrost zagrożeń bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez kierowanie na miejsce zdarzenia będących w jego dyspozycji sił i środków, w tym patroli ruchu drogowego⁸.

W okresie objętym kontrolą policjanci RRD uczestniczyli w obsłudze zdarzeń powodujących lokalny, czasowy wzrost zagrożeń bezpieczeństwa w ruchu drogowym takich jak:

- blokada drogi K 50 w miejscowości Wiskitki zorganizowana przez pracowników budowy autostrady A-2 – zdarzenia miały miejsce 19 kwietnia 2012 r., a do organizowania objazdów, we współpracy z WRD KPP Sochaczew, skierowano 3 policjantów,
- zablokowanie 22 listopada 2012 r. drogi K 50 w miejscowości Lutkówka i 21 lutego 2013 r. w miejscowości Chudolipie spowodowane wypadkami drogowymi – do organizowania objazdów we współpracy z WRD KPP Grójec skierowano odpowiednio po 3 policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 21-23, 28-29, 98-115)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

1.2.1. Rozkazem organizacyjnym nr 10/11 Komendanta Powiatowego Policji w Żyrardowie z 20 października 2011 r. wprowadzono od 21 października 2011 r. stan etatów KPP w ogólnej liczbie 157,5 stanowisk etatowych, w tym 133 stanowiska policyjne i 24,5 stanowisk pracowniczych oraz stan etatów Komisariatu Policji w Mszczonowie w ogólnej liczbie 21,5 stanowisk etatowych, w tym 20 stanowisk policyjnych i 1,3 stanowisk pracowniczych.

Stan etatowy stanowisk policyjnych RRD wynosił 16 etatów, w tym jeden etat kierownika Referatu, jeden etat asystenta, cztery etaty kontrolera ruchu drogowego, osiem etatów referenta i dwa etaty policjanta.

⁷ Dz.Urz. KGP nr 21, poz.132.

⁸ Podstawą działania jest Algorytm postępowania dyżurnego KPP w Żyrardowie w związku z przyjęciem zgłoszenia o wydarzeniu wprowadzony pismem Komendanta Głównego Policji z 22 stycznia 2007 r., znak: GS-d-60/2007

Rozkazem organizacyjnym nr 1/12 Komendanta Powiatowej Policji w Żyrardowie zwiększono o jeden etat liczbę kontrolerów ruchu drogowego zmniejszając jednocześnie w tym samym wymiarze liczbę referentów.

(dowód: akta kontroli str. 30-34)

1.2.2. Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w Komendzie było zatrudnionych 151 funkcjonariuszy – ubył dwóch funkcjonariuszy w stosunku do stanu zatrudnienia na 31 grudnia 2011 r.

Ponadto w Komendzie zatrudnionych było 26 pracowników cywilnych – ubył jedna osoba w stosunku do stanu zatrudnienia na 31 grudnia 2011 r.

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w RRD zatrudnionych było wraz z kierownikiem 15 policjantów (tj. 9,9% ogółu zatrudnionych policjantów) – ubył jeden funkcjonariusz w stosunku do stanu zatrudnienia na 31 grudnia 2011 r.

W okresie od 1 stycznia 2012 r. z pracy w RRD odeszło 7 policjantów, z tego dwóch na emeryturę, czterech zostało przeniesionych służbowo do innych jednostek Policji, jeden zrezygnował z pracy. Jednocześnie zatrudniono 6 nowych funkcjonariuszy.

Referatem kieruje od 15 sierpnia 2009 r. asp. Marek Bednarz. Stan osobowy Referatu na 30 czerwca 2013 r. wynosił: jeden asystent w stopniu mł. aspiranta, pięciu kontrolerów ruchu drogowego (czterech w stopniu mł. aspiranta i jeden w stopniu st. sierżanta), sześciu referentów (trzech w stopniu sierżanta sztabowego i trzech w stopniu posterunkowego), dwóch policjantów (jeden w stopniu st. posterunkowego i jeden w stopniu posterunkowego). Od 1 kwietnia 2013 r. był wakat na stanowisku referenta.

(dowód: akta kontroli str. 3, 35-50)

Komendant wyjaśnił, że *„w ocenie KPP stan kadrowy pionu ruchu drogowego jest niewystarczający. W 2012 roku na terenie powiatu zwiększyła się sieć drogowa poprzez oddanie do użytku autostrady A2 oraz obwodnicy Żyrardowa stanowiącej ciąg drogi K-50. Zwiększenie liczby policjantów pozostaje w naszym zainteresowaniu jednak z uwagi na krótki czasookres oddania do użytku nowych odcinków dróg działania zmierzające do zwiększenia stanu etatowego zostaną podjęte po wyciągnięciu wniosków z analizy stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu na koniec 2013 r.”.*

(dowód: akta kontroli str. 21-23.)

1.2.3. Według stanu na 1 stycznia 2012 r. przeszkoleniem w zakresie ruchu drogowego i w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego oraz w zakresie wykorzystania wideorejestratorów wykroczeń legitymowało się ośmiu policjantów, a w zakresie kontroli tachografów trzech policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 51-75)

W KPP nie ma komórki obsługi zdarzeń drogowych „OZD”, o której mowa w § 25 ust. 1 zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów⁹.

Obsługę zdarzeń wykonują policjanci ruchu drogowego pełniący aktualnie służbę na drodze lub inni policjanci. Do wykonania czynności specjalistycznych, jak oględziny powypadkowe pojazdów kierowani są policjanci, którzy posiadają ukończone kursy specjalistyczne z zakresu ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 21-23)

W ocenie kierownika RRD na 1 stycznia 2012 r. istniały potrzeby szkoleniowe dla podległych policjantów w zakresie ruchu drogowego (cztery osoby), w zakresie obsługi wideorejestratorów (cztery osoby), w zakresie kontroli tachometrów (cztery osoby) i w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy

⁹ Dz.Urz. KGP Nr 13, poz. 100 ze zm.

(14 osób).

Kierownik RRD zgłosił na 2012 r. zapotrzebowanie na kurs specjalistyczny w zakresie ruchu drogowego dla dwóch policjantów, w zakresie obsługi wideorejestratorów dla trzech policjantów i w zakresie kontroli tachografów cyfrowych dla jednego policjanta.

Jednostka nie otrzymała żadnego limitu miejsc na ww. kursy.

Otrzymano natomiast trzy miejsca na kurs w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, który zostanie zrealizowany we wrześniu 2013 r.

Na 2013 r. zostało zgłoszone ponownie zapotrzebowanie na ww. kursy odpowiednio dla: dwóch, dwóch i czterech policjantów oraz na kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy dla 11 policjantów.

W I połowie 2013 r. jednostka otrzymała z KGP limit trzech miejsc, z tego na kurs specjalistyczny ruchu drogowego dla jednego policjanta i obsługi wideorejestratorów dla dwóch policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 51)

Odnosnie składania zapotrzebowania na szkolenia dla mniejszej ilości policjantów w stosunku do potrzeb szkoleniowych Kierownik RD wyjaśnił, że w 2012 r. oraz w pierwszej połowie 2013 r. na kursy: specjalistyczny ruchu drogowego, wideorejestratorów, kontroli tachografów, potrzeby szkoleniowe były dla czterech policjantów na każdy z ww. kursów, co stanowi 28,6% stanu etatowego policjantów kierowanych do służby na drodze.

Składając zapotrzebowanie na kursy, kierowano się potrzebą zapewnienia odpowiedniej liczby policjantów do pracy, która pozwalała realizować stawiane zadania.

(dowód: akta kontroli str. 173)

Do udziału w kursie z zakresu ruchu drogowego skierowany został sierżant szt. Ł. B. zatrudniony na stanowisku kontrolera ruchu drogowego. Kurs jest realizowany przez Centrum Szkolenia Policjantów w Legionowie od 16 kwietnia 2013 r.

Do udziału w kursie obsługi wideorejestratorów skierowani zostali: st. posterunkowy M.B. zatrudniony na stanowisku referenta i posterunkowy B. Ch. zatrudniony na stanowisku policjanta. Kurs został zrealizowany przez Centrum Szkolenia Policjantów w Legionowie 14-15 marca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 76-92)

1.2.3. W RRD pięciu policjantów posiada znajomość języka angielskiego na poziomie podstawowym. Ukończyli oni szkolenie zorganizowane przez Komendę Stołeczną Policji w ramach projektu „Doskonalenie językowe służb mundurowych w świetle przygotowań do Euro 2012”, potwierdzone świadectwem zaliczenia testu kompetencji językowych na poziomie B1, a kolejnych trzech policjantów deklaruje taką znajomość na poziomie podstawowym.

(dowód: akta kontroli str. 93-95)

1.2.4. Decyzją nr 64/2010 Komendanta Powiatowej Policji w Żyrardowie z 9 grudnia 2010 r. wprowadzono w KPP Regulamin premiowania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Żyrardowie za osiągnięcia w zakresie zatrzymań sprawców przestępstw na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu oraz w zakresie uzyskiwania informacji szczególnie istotnych dla procesu wykrywczego w siedmiu kategoriach przestępstw, tj. kradzieży, kradzieży z włamaniem, rozboju i wymuszenia rozbójniczego, bójki i pobicia, uszkodzenia mienia, uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: akta kontroli str. 96-97)

W KPP stosowaną formą motywacji policjantów, jak wyjaśnił Komendant, jest omówienie przykładów dobrej pracy policjantów podczas odpraw służbowych.

(dowód: akta kontroli str.21-23)

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepełnym stanie

wyszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego policjantów RRD, który wynosił 61,5% składu osobowego pełniącego służbę na drogach.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

1.3. Stan wyposażenia policjantów prd w pojazdy i sprzęt

1.3.1. Zakup oraz przydział sprzętu i wyposażenia dla KPP był realizowany przez KWP w Radomiu, a RRD nie posiadał na wyposażeniu sprzętu nieobjętego normatywami.
(dowód: akta kontroli str. 24-25)

KWP w Radomiu ustaliła dla KPP normatywy (tabele należności) wyposażenia pionu ruchu drogowego w pojazdy¹⁰, specjalistyczny sprzęt policyjny¹¹ oraz sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny¹². W okresie objętym kontrolą dla KPP obowiązywały następujące normatywy wyposażenia:

- tabela norm należności sprzętu transportowego, opracowana w 2008 r. przez Wydział Transportu KWP w Radomiu i zatwierdzona przez Zastępcę Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji;
- normy należności wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny opracowane przez Wydział Łączności i Informatyki KWP w Radomiu i zatwierdzone przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji;
- normy należności wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej dla KPP w Żyrardowie¹³ zatwierdzone przez Komendanta Powiatowego Policji w Żyrardowie 6 maja 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 24-25, 116-117, 150-160)

W okresie objętym kontrolą RRD dysponował trzema samochodami osobowymi (H277, H975, H978) marki KIA model CEED typ ED, z czego jeden samochód był wyposażony w wideorejestrator. Według ww. tabeli norm należności sprzętu transportowego, norma należności dla RRD wynosiła cztery pojazdy oznakowane A.

Radiowóz wyposażony w wideorejestrator w 2012 r. był wyłączony z eksploatacji z powodu okresowych przeglądów technicznych i napraw przez okres 26 dni, a w okresie I półrocza 2013 r. przez jeden dzień w związku z wymianą akumulatora.

(dowód: akta kontroli str. 118-120, 147-149)

Od 15 czerwca 2013 r. RRD użytkował dwa samochody (w tym jeden z wideorejestratorem) gdyż jeden samochód został unieruchomiony z powodu awarii układu zapłonowego. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli samochód nie został naprawiony.

(dowód: akta kontroli str. 121-123)

¹⁰ Decyzja nr 128/2003 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Radomiu z 23 maja 2003 r. w sprawie przekazania kart mundurowych wyposażenia indywidualnego policjantów i pracowników policji z komend miejskich i powiatowych podległych KWP w Radomiu do Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu

¹¹ Zarządzenie nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy (Dz.Ur. KGP Nr 8, poz. 42 ze zm.).

¹² Zarządzenie nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz.Ur. KGP Nr 10, poz. 74). Zgodnie z § 7 zarządzenia, w okresie grudzień 2011 r. – marzec 2012 r. funkcjonowały tabele należności opracowane na podstawie poprzedniego przepisu, tj. zarządzenia Nr 1171 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz.Ur. KGP Nr 19, poz. 110).

¹³ Podstawą decyzji była tabela norm należności, przekazana do KPP przez Naczelnika Wydziału Gospodarki Materiałowej i Techniki KWP w Radomiu przy piśmie z 27 maja 2013 r., znak: GMT-3169/13. W piśmie podano, że przekazane do zatwierdzenia normy należności opracowane zostały w oparciu o zarządzenie Komendanta Głównego Policji nr 13 z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz.Ur. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm.). W piśmie poinformowano także, że przedmiotowe normy należności nie obejmują sprzętu techniki policyjnej, który przysługuje poszczególnym komórkom organizacyjnym, w związku z normami należności na pojazdy samochodowe i, że sprzęt ten został wyliczony i ujęty w zbiorczej tabeli dla garnizonu mazowieckiego.

Podejmowane przez kierownictwo KPP rozmowy z samorządami powiatu żyrardowskiego dotyczące pozyskania środków finansowych na zakup dodatkowego radiowozu nie przyniosły pozytywnego skutku.

Z wyjaśnień Komendanta D.Sipaka wynika, iż do końca 2013 r. przewidziane jest przekazanie dla KPP przez KWP w Radomiu radiowozu nieoznakowanego wyposażonego w wideorejestrator.

(dowód: akta kontroli str. 27, 124-127)

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. na wyposażeniu RRD znajdował się następujący sprzęt techniki policyjnej:

- 16 tarcz STOP do zatrzymywania pojazdów, 16 latarek halogenowych, jeden aparat fotograficzny cyfrowy, trzy wskaźniki spożycia alkoholu, trzy radiotelefony przewoźne (po jednym w każdym z trzech radiowozów), co było zgodne z normatywem przyjętym dla KPP,
- trzy kolczatki drogowe (po jednej w każdym z trzech radiowozów), tj. o jedną więcej niż normatyw przyjęty dla KPP,
- cztery przyrządy do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z drukarką, tj. o jeden mniej niż normatyw przyjęty dla KPP,
- trzy elektroniczne mierniki prędkości, tj. o dwa mniej niż normatyw przyjęty dla KPP,
- trzy zestawy znaków do zabezpieczania miejsca wypadku drogowego „Zapora”, tj. o jeden więcej niż normatyw przyjęty dla KPP,
- dwa mobilne terminale przewoźne, tj. o jeden mniej niż normatyw przyjęty dla KPP,
- jeden mobilny terminal noszony, tj. o cztery mniej niż normatyw przyjęty dla KPP.

RRD nie dysponował: aparatem fotograficznym COMPACT (wg. normatywu jedna sztuka), aparatem fotograficznym lustrzanka (jedna sztuka), stacjonarnym urządzeniem do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu (trzy sztuki), wózkiem do mierzenia odległości (jedna sztuka), radiotelefonami noszonymi (16 sztuk).

W stosunku do stanu z 31 grudnia 2011 r. wyposażenie RRD zwiększyło się o tarczę STOP i latarkę halogenową.

(dowód: akta kontroli str. 128-132, 141-144)

Karty mundurowe wyposażenia indywidualnego policjantów RRD prowadzi Wydział Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu¹⁴, który jest odpowiedzialny za wyposażenie KPP w Żyrardowie zgodnie z ustalonymi normatywami.

Według stanu na 30 czerwca 2013 r.¹⁵ – 14 policjantów RRD – którym przysługiwało wyposażenie podstawowe, dysponowało zgodnie z normą należności: pokrowcami białymi na czapkę, pasami białymi z poprzeczką i kamizelkami ostrzegawczymi z elementami odbłaskowymi.

W przypadku pozostałego wyposażenia podstawowego jego liczba pokrywała potrzeby następującej liczby policjantów:

- rękawiczki letnie białe: dziewięciu policjantów (64,3% stanu osobowego) przy normie należności dwóch par na jednego policjanta – niedobór wynosił 10 par dla pięciu policjantów;
- rękawice skórzane na flaneli z białymi mankietami: siedmiu policjantów (50%) przy normie należności jednej pary na jednego policjanta – niedobór wynosił siedem par dla siedmiu policjantów;
- rękawice skórzane na futrze z białymi mankietami: jeden policjant (7,1%) przy normie należności

¹⁴ Decyzja nr 128/2003 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Radomiu z dnia 23 maja 2003 r. w sprawie przekazania kart mundurowych wyposażenia indywidualnego policjantów i pracowników policji z komend Miejskich i Powiatowych podległych KWP w Radomiu do Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu.

¹⁵ Dane przekazane przez KWP w Radomiu na podstawie indywidualnej ewidencji wyposażenia mundurowego policjantów.

- jednej pary na jednego policjanta – niedobór wynosił 13 par dla 13 policjantów;
- opaski z elementami odbłaskowymi: sześciu policjantów (42,9%) przy normie należności jednej pary na jednego policjanta – niedobór wynosił osiem par dla ośmiu policjantów;
- okulary przeciwsłoneczne: siedmiu policjantów (50%) przy normie należności jednej sztuki na jednego policjanta – niedobór wynosił siedem sztuk dla siedmiu policjantów.

Dodatkowo RRD dysponował wyposażeniem dla policjantów użytkujących samochody ruchu drogowego, którego liczba pokrywała potrzeby następującej liczby policjantów:

- fartuchy ochronne: siedmiu policjantów (50%) przy normie należności jednej sztuki na jednego policjanta – niedobór wynosił siedem sztuk dla siedmiu policjantów;
- rękawice ochronne: siedmiu policjantów (50%) przy normie należności jednej para na jednego policjanta – niedobór wynosił siedem par dla siedmiu policjantów;
- buty gumowe: pięciu policjantów (35,7%) przy normie należności jednej pary na jednego policjanta – niedobór wynosił dziewięć par dla dziewięciu policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 133-135)

W okresie objętym kontrolą stan ilościowy wyposażenia mundurowego policjantów uległ poprawie, na co wskazuje zwiększenie się odsetka policjantów posiadających należne im wyposażenie według stanu na 30 czerwca 2013 r. w stosunku do stanu na 31 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 136)

2 lipca 2013 r. 14 policjantów RRD otrzymało do bieżącego użytku po jednym komplecie naramienników odbłaskowych.

(dowód: akta kontroli str. 145-146)

1 lipca 2013 r. Kierownik RRD złożył¹⁶ do KWP w Radomiu zapotrzebowanie na zakup dziewięciu par rękawic skórzanych zimowych z białymi mankietami i dwóch par rękawic letnich skórzanych z białymi mankietami według indywidualnego zamówienia 11 policjantów. Zapotrzebowanie zostało złożone w związku z pismem¹⁷ Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Radomiu w sprawie planowanego doposażenia policjantów ruchu drogowego pełniących służbę bezpośrednio na drodze.

(dowód: akta kontroli str. 138-140)

1.3.2. Użytkowany przez RRD specjalistyczny sprzęt kontrolno-pomiarowy, tj.: prędkościomierz kontrolny do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym, dwa radarowe i jeden laserowy przyrząd pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym, posiadał aktualne świadectwa legalizacji (pierwotnej i ponownej), a w przypadku cztery analizatorów wydechu powietrza świadectwa wzorcowania.

Komendant wyjaśnił: „Sprzęt pomiarowy będący na wyposażeniu pionu ruchu drogowego po wygaśnięciu ważności dokumentów dopuszczenia, jest systematycznie poddawany procesom legalizacji lub wzorcowania. Jednostka realizuje to samodzielnie. W momencie stwierdzenia, że urządzenie należy poddać legalizacji lub wzorcowaniu, zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Komendą Wojewódzką Policji z/s w Radomiu a firmami wykonującymi takie czynności urządzenia są przesyłane do firm (w przypadków mierników stanu trzeźwości lub prędkości) lub umawiane na konkretny termin (w przypadku legalizacji video rejestratora, gdzie w celu wykonania legalizacji trzeba udać się pojazdem). Rachunki za wykonanie usługi wystawiane są na KWP z/s w Radomiu”.

(dowód: akta kontroli str. 24-25, 161-172)

¹⁶ Pismo z 1 lipca 2013 r., znak: RRD-860/858/13.

¹⁷ Pismo z 27 czerwca 2013 r., znak: R-2664/2572/13.

Niepełny, niezgodny z przyjętymi normatywnymi stan wyposażenia RRD w pojazdy oznakowane typu A (brak jednego radiowozu) oraz sprzęt techniki policyjnej (brak poszczególnych rodzajów sprzętu od 35% do 90% ilości należnej).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie wyposażenia RRD w pojazdy i sprzęt techniki policyjnej działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Dofinansowanie potrzeb prd przez podmioty pozapolicyjne

W okresie objętym kontrolą KPP nie pozyskała doposażenia technicznego sfinansowanego ze środków podmiotów pozapolicyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

1.5. Przygotowanie prd do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze pionu ruchu drogowego KPP nie uczestniczyli bezpośrednio w ćwiczeniach lub szkoleniach w zakresie współdziałania z jednostkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Komendant wyjaśnił: „Do zadań dyżurnego KPP w Żyrardowie należy między innymi przyjmowanie zgłoszeń alarmowych z numeru 112 i przekazywanie informacji po uprzedniej kwalifikacji w drodze przekierowania do właściwej jednostki Policji czy służb ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej lub medycznych. Ponadto kieruje na miejsce zgłoszonego wydarzenia siły i środki policyjne w tym ruchu drogowego będące do jego dyspozycji.

Policjanci pionu ruchu drogowego podczas obsługi zdarzeń drogowych współpracują z jednostkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i pogotowia ratunkowego”.

(dowód: akta kontroli str. 24)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na fakt ograniczenia wspólnych działań z podmiotami pozapolicyjnymi do rutynowego wykonywania obowiązków służbowych KPP.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

2.1.1. Na podstawie oględzin przygotowania do służby patrolowej¹⁸ ustalono, że odprawa do służby była przeprowadzana zgodnie z wymogami określonymi w § 11 zarządzenia nr 609. Policjant przeprowadzający odprawę sprawdził gotowość do pełnienia służby, przekazał informacje o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby, poinformował o dyslokacji służby, postawił zadania doraźne i zalecany sposób ich realizacji, określił czas przerw w służbie.

Trzy zmotoryzowane patrole w składzie po dwóch policjantów RRD korzystały z pojazdów oznakowanych A, z czego jeden był wyposażony w wideorejestrator. Funkcjonariusze dokonali sprawdzenia stanu technicznego i wyposażenia radiowozów oraz działania środków łączności, zgodnie z § 10 zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji.

Udając się na służbę, funkcjonariusze posiadali jednolite umundurowanie i kamizelki odblaskowe, a urządzenia kontrolno-pomiarowe posiadały aktualne świadectwa ich legalizacji.

¹⁸ Oględziny przeprowadzono 18 czerwca 2013 r. o godz. 14.00

Po zakończeniu służby sporządzona została informacja dotycząca wykorzystania pojazdu służbowego wyposażonego w wideorejestrator, wg wzoru określonego w załączniku nr 2 zarządzenia nr 497 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego¹⁹, dalej „zarządzenie nr 497 KGP”.

(dowód: akta kontroli str. 382-406)

Oględziny przebiegu służby patrolu utrwalonej wideorejestratorem wykazały m.in., że został on utrwalony zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 1 zarządzenia nr 497 KGP, tj. w sposób ciągły od chwili wyjazdu w przydzielony rejon służbowy do chwili powrotu do jednostki. Na nagraniu utrwalony został przebieg zatrzymania rowerzysty, u którego po wykonaniu pomiaru alkomatem stwierdzono stan nietrzeźwości, stanowiący podstawę do skierowania wniosku do sądu grodzkiego.

(dowód: akta kontroli str. 461)

Osobami odpowiedzialnymi za przeglądanie zarejestrowanych materiałów wideo byli kierownik i asystent RRD.

Zarejestrowane materiały nie są przekazywane do KWP w Radomiu.

Referat posiada jedno stanowisko umożliwiające przeglądanie zarejestrowanych materiałów wideo. Wideorejestrator będący na wyposażeniu referatu nie posiada możliwości zapisu na kasetach wideo, lecz na dyskach. W celu zapewnienia możliwości pracy na wyposażeniu są dwa dyski twarde o pojemności 160 GB każdy.

Zarejestrowany materiał przekazywany jest kierownikowi referatu lub asystentowi. W przypadku ujawnienia materiału, który należy zgrać policjant informuje przełożonych. Materiały podlegają skasowaniu po ich ocenie przez kierownika lub asystenta.

Zgodnie z właściwością miejscową postępowanie prowadzone jest przez jednostkę na terenie, której zostało ujawnione. Jako dowód w postępowaniu po zgraniu na płytę materiał zostaje przekazany do akt sprawy dla jednostki prowadzącej.

W RRD prowadzony jest rejestr materiałów wideo przechowywanych oraz zabezpieczonych do celów dowodowych RTJ 230/11.

(dowód: akta kontroli str. 359-365)

2.1.2. Decyzją nr 8/2012 Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia stycznia 2012 r. w sprawie wdrożenia na terenie podległym KWP w Radomiu systemu służb objętych centralną koordynacją służby został ustalony m.in. wykaz tras i harmonogram pełnienia służb centralnie koordynowanych na terenie garnizonu mazowieckiego.

W obszarze właściwości KPP znalazły się fragmenty dróg K-50 i K-8 przebiegające przez powiat żyrardowski.

Zgodnie z harmonogramem od 16 stycznia 2012 r. policjanci RRD pełnili służbę centralnie koordynowaną na ww. drogach w następujących dniach i godzinach:

- droga K-50: poniedziałek w godz. 14.30 – 21.30, piątek w godz. 14.30 – 21.30, sobota w godz. 14.30 – 21.30 i niedziela w godz. 6.30 – 13.30,
- K-8: wtorek w godz. 14.30 – 21.30.

Pełnienie powyższych służb było zawieszone w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r. na podstawie polecenia zawartego w piśmie KWP w Radomiu z 10 maja 2012 r., znak: R-1581/12, a następnie w okresie od 26 czerwca do 6 września 2013 r., na podstawie polecenia zawartego w piśmie KWP w Radomiu

z 21 czerwca 2013 r., znak: R-2556/13.

(dowód: akta kontroli str. 178-184)

¹⁹ Dz.Urz. KGP Nr 9, poz. 41

Spełniając wymogi określone w § 6 ust. 2 zarządzenia 609 KGP policjanci RRD – na zasadzie wymiany służb pomiędzy sąsiadującymi ze sobą jednostkami – pełnili 7 lutego i 29 kwietnia 2012 r. oraz 3 kwietnia 2013 r. służbę na terenie KPP Sochaczew, natomiast policjanci-motocykliści WRD KPP Sochaczew 18 maja i 22 czerwca 2013 r. uczestniczyli w festynach organizowanych na terenie miasta Żyrardowa.
(dowód: akta kontroli str. 185-189)

26 i 27 czerwca 2013 r. wspólnie z policjantami Ognia Ruchu Drogowego KPP w Żurominie zostały przeprowadzone działania z wykorzystaniem specjalistycznego radiowozu Ekipy Techniki Drogowej i Ekologii.

W wyniku przeprowadzonych 49 kontroli stanu technicznego pojazdów stwierdzono 33 przypadki naruszenia przepisów, w tym w 20 przypadkach dotyczyło to pojazdów typu Bus. Zatrzymano 24 dowody rejestracyjne, w tym w 16 przypadkach nie dopuszczono pojazdu do ruchu i nałożono 12 mandatów karnych.

(dowód: akta kontroli str.218, 223)

Zgodnie z § 7 zarządzenia 609 KGP dyslokację służby ruchu drogowego ustalał Kierownik RRD. Planowana liczba policjantów do służby na dany dzień określana była w grafiku służby, który opracowywany jest na kolejny miesiąc do 25 dnia miesiąca poprzedzającego. Przy planowaniu służb pod uwagę brane były następujące aspekty:

- służby pełnione w ramach harmonogramu centralnej koordynacji,
- działania wynikające z harmonogramu KGP na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- działania wynikające z poleceń KWP w Radomiu,
- comiesięczne analizy stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu Żyrardowskiego
- imprezy o charakterze lokalnym wymagające, np. wykorzystania dróg w sposób szczególny.

(dowód: akta kontroli str. 174-177)

W okresie objętym kontrolą planowanie dyslokacji służb RRD było związane z harmonogramami realizacji planów działań kontrolno-profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego opracowanych przez KGP na rok 2012 i 2013 i oznaczonych następującymi kryptonimami: „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Truck”, „Pasy”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły” i „E-30”.

(dowód: akta kontroli str.190-193)

KPP realizowała także działania prewencyjno-kontrolne na podstawie własnych planów zatwierdzonych przez Zastępcę Komendanta Powiatowego Policji, takich jak:

- „Bezpieczny Niechroniony”, którego celem była m.in. poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ograniczenie liczby zdarzeń drogowych z udziałem niechronionych uczestników ruchu drogowego²⁰,
- „Bezpieczny Bus”, którego celem było ujawnienie i wyeliminowanie nieprawidłowości występujących w przewozie osób²¹,
- „ADR”, którego celem było ograniczenie liczby zdarzeń drogowych z udziałem pojazdów przewożących towary niebezpieczne oraz wyeliminowanie zagrożeń ekologicznych²².

(dowód: akta kontroli str. 194-200, 202-214)

W wyniku działań w ramach planu „Bezpieczny Niechroniony” zrealizowanych w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. z udziałem 539 policjantów RRD ujawniono następujące wykroczenia:

- 1 231 wykroczeń, popełnionych przez kierujących pojazdami silnikowymi (w tym pięciu

²⁰ Dokument nr RRD-24/2012 zatwierdzony 10 stycznia 2012 r. i nr RRD-16/2013 zatwierdzony 2 stycznia 2013 r.

²¹ Dokument nr RRD-148/144/12 zatwierdzony 29 lutego 2012 r. i nr RRD-17/13 zatwierdzony 3 stycznia 2013 r.

²² Dokument nr RRD-295/2013 zatwierdzony 12 marca 2013 r.

nietrzeźwych), w stosunku do których m.in. nałożono 1 151 mandatów karnych oraz skierowano 14 wniosków do Sądu Rejonowego,

- 68 wykroczeń popełnionych przez kierujących rowerami (w tym 18 nietrzeźwych), w stosunku do których m.in. nałożono 33 mandaty karne oraz w sześciu przypadkach skierowano wniosek do Sądu Rejonowego,
- 984 wykroczenia popełnione przez pieszych, w stosunku do których m.in. nałożono 922 mandaty karne oraz w dwóch przypadkach skierowano wniosek do sądu grodzkiego.

(dowód: akta kontroli str. 201)

W wyniku działań kontrolnych w ramach planu „Bezpieczny Bus”, zrealizowanych w 2012 r., w których uczestniczyli wszyscy policjanci RRD, skontrolowano 1 617 pojazdów, w tym 804 pojazdy przeznaczone do przewozu osób. Ze względu na ujawniony zły stan techniczny dwóch pojazdów typu Bus nie dopuszczono do ruchu, zatrzymano 60 dowodów rejestracyjnych i nałożono 348 mandatów karnych.

W I półroczu 2013 r. skontrolowano 895 pojazdów, w tym 381 pojazdów typu Bus. Stwierdzono 39 naruszeń przepisów związanych ze stanem technicznym pojazdów przeznaczonych do przewozu osób, w dwóch przypadkach nie dopuszczono pojazdów do ruchu, zatrzymano 24 dowody rejestracyjne i nałożono 183 mandaty karne.

(dowód: akta kontroli str. 215-217)

W wyniku dwukrotnych działań w ramach planu „ADR” przeprowadzonych w okresie I półrocza 2013 r. skontrolowano osiem pojazdów przewożących towary niebezpieczne, ujawniono dwa przypadki naruszenia obowiązujących przepisów i nałożono mandaty karne.

(dowód: akta kontroli str. 219-222)

2.1.3. Według zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności 21 policjantów RRD w 2012 r. miało do wypracowania 4 193 dni, z czego w służbie wypracowano 2 209 dni, tj. 52,7% ogółu czasu pracy, a pozostałe 1 984 dni stanowiły nieobecności. Przyczyną nieobecności były: dni wolne – 1 320 (31,5% ogółu czasu pracy), zwolnienia lekarskie – 380 dni (9,1%), urlopy – 284 dni (6,8%) i oddelegowanie do innych służb – 57 dni (1,4%).

Procentowe wykorzystanie czasu w służbie przy ogólnej liczbie 18 597,5 godziny na poszczególne czynności wyniosło:

- kontrola ruchu na trasie – 67,8%,
- ręczne kierowanie ruchem – 1,0%,
- obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji – 10,9%,
- zabezpieczanie imprez – 0% (ogółem 1 godzina),
- pilotaże lub inne zadania specjalne – 1,3%,
- działalność profilaktyczna – 0,4%,
- udział w rozprawach – 0,2%,
- sporządzanie dokumentacji służbowej – 1,6%,
- inne czynności związane z brd, w tym odprawy do służby, szkolenia, narady, przerwy, itp. – 14,6,
- inne czynności niezwiązane z brd – 2,2%.

(dowód: akta kontroli str. 228)

Według zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności 14 policjantów RRD w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. miało do wypracowania 1 912 dni, z czego w służbie wypracowano 1 076 dni, tj. 56,3% ogółu czasu pracy, a pozostałe 845 dni stanowiły nieobecności. Przyczyną nieobecności były: dni wolne – 612 (32,0% ogółu czasu pracy), zwolnienia lekarskie – 79 dni (4,1%), urlopy – 154 dni (8,0%) i

oddelegowanie do innych służb – 90 dni (4,7%).

Procentowe wykorzystanie czasu w służbie przy ogólnej liczbie 8 825 godzin na poszczególne czynności wyniosło:

- kontrola ruchu na trasie – 69,9%,
- ręczne kierowanie ruchem – 1,0%,
- obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji – 9,3%,
- zabezpieczanie imprez – 0,1% (ogółem 6 godzin),
- pilotaże lub inne zadania specjalne – 1,2%,
- działalność profilaktyczna – 0,7%,
- udział w rozprawach – 0,2%,
- sporządzanie dokumentacji służbowej – 2,9%,
- inne czynności związane z brd, w tym odprawy do służby, szkolenia, narady, przerwy, itp. – 13,2%,
- inne czynności niezwiązane z brd – 1,5%.

(dowód: akta kontroli str. 229)

W wyniku analizy statystycznych kart czynności policjanta dokonanej na próbie kontrolnej pięciu losowo wybranych policjantów RRD, którzy wykonywali czynności patrolowe na drogach powiatu żyrardowskiego w okresie siedmiu kolejnych dni czerwca 2013 r. ustalono, że na ośmiogodzinną służbę każdego z nich składały się następujące czynności:

- kontrola ruchu w terenie: od trzech do 7 godzin dziennie – średnio 5,5 godziny dziennie,
- obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji: od jednej do czterech godzin dziennie – średnio jedna godzina dziennie,
- inne czynności związane z brd, w tym odprawy do służby, przerwy: jedna godzina dziennie – średnio jedna godzina dziennie.

Ponadto w pojedynczych przypadkach policjanci wykorzystali czas służby na:

- działalność profilaktyczną: od jednej do dwóch godzin dziennie,
- pilotaże lub inne zadania specjalne: dwie godziny dziennie,
- sporządzanie dokumentacji służbowej: jedną godzinę dziennie.

Porównanie zapisów w notatnikach wylosowanych policjantów z danymi wykazanymi w kartach nie wykazało nieprawidłowości w rzetelnym rozliczeniu czasu wykonywania określonych czynności w czasie pełnienia ośmiogodzinnej służby patrolowej.

(dowód: akta kontroli str. 230-242)

Zespół Kadr i Szkolenia KPP w Żyrardowie gromadzi dane dotyczące policjantów przebywających na zwolnieniach lekarskich. Na tej podstawie sporządza kwartalnie, w formie tabelarycznej zbiorową analizę dotyczącą policjantów przebywających na zwolnieniach lekarskich za dany okres. Analiza sporządzana jest w rozbiciu na policjantów pionu kryminalnego i pionu prewencji – w tym ruchu drogowego oraz z uwzględnieniem wieku policjantów i ich stażu w służbie.

Dane dotyczące liczby dni zwolnień lekarskich są również gromadzone przez kierownika RRD, który prowadzi statystykę absencji narastająco w kartach pracy policjantów.

W okresie objętym kontrolą w KPP nie prowadzono weryfikacji absencji chorobowej policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 174-177)

2.1.4. W RRD opracowane są comiesięczne analizy stanu bezpieczeństwa obejmujące dane z danego miesiąca i narastająco od początku roku, na podstawie których wyznaczane są miejsca niebezpieczne oraz drogi zagrożone wypadkami. Ze względu na zakres terytorialny za „miejsca szczególnie niebezpieczne” i „miejsca szczególnie zagrożone” przyjmuje się przede wszystkim odcinki dróg krajowych i wojewódzkich, na których dochodzi do największej ilości zdarzeń drogowych.

W RRD Prowadzona jest mapa wypadków drogowych, na której na bieżąco zaznaczane są najważniejsze zdarzenia w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 174-177)

Przy każdorazowej odprawie do służby odprawiający wskazuje funkcjonariuszom patroli miejsca, w których dochodziło do wypadków z zaleceniem wzmożonego nadzoru nad tymi miejscami. Na tej podstawie policjanci RRD sprawują nadzór nad danym odcinkiem poprzez dokonywanie pomiaru prędkości, trzeźwości kierowców i stanu technicznego pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 174-177)

2.1.5. W okresie objętym kontrolą policjanci RRD realizowali obowiązek wynikający z § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów poprzez zgłaszanie uwag i spostrzeżeń dotyczących zagrożeń, ujawnionych nieprawidłowości w oznakowaniu, bądź braków w infrastrukturze drogowej.

Na tej podstawie kierownictwo KPP kierowało do zarządców dróg wystąpienia z wnioskami o usunięcie stwierdzonych zagrożeń, uzupełnienie braków w oznakowaniu bądź zmiany w obowiązującej organizacji ruchu. W 2012 r. zostało skierowanych osiem wystąpień, a w okresie pierwszego półrocza 2013 r. – trzy wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 147-177, 243-253)

Komendant wyjaśnił, że „w ramach bieżącej bardzo dobrej współpracy z zarządcami dróg praktycznie wszystkie uchybienia dotyczące uszkodzenia znaków, ich przekreślenia lub przesłaniania przez gałęzie są usuwane na bieżąco po telefonicznych zgłoszeniach kierownika ruchu drogowego”.

(dowód: akta kontroli str. 147-177)

Kierownik RRD uczestniczył w cyklicznie przeprowadzanych z udziałem przedstawiciela Starostwa Powiatowego w Żyrardowie i Powiatowego Zarządu Dróg w Żyrardowie przeglądach dróg powiatowych. Efektem tych przeglądów były protokoły zawierające konkretne wskazania co do stwierdzonych nieprawidłowości

w oznakowaniu pionowym i poziomym oraz złego stanu nawierzchni tych dróg.

(dowód: akta kontroli str. 254-263)

Policjanci RRD brali także udział w realizowanych w maju 2013 r. przez Starostwo Powiatowe w Żyrardowie kontrolach prawidłowości zastosowania, wykonywania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej, urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach gminnych w Żyrardowie, a także w ustaleniu prawidłowości lokalizacji i oznakowania przystanków komunikacyjnych na drogach gminy Mszczonów.

(dowód: akta kontroli str. 264-268)

Zgodnie z zaleceniem przekazanym przez I Zastępcę Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji²³ policjanci RRD przeprowadzili – wraz z przedstawicielami Głównej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – przegląd dróg krajowych i – wraz z przedstawicielem Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich – wojewódzkich przebiegających przez powiat żyrardowski. Ustalenia z przeglądów zawarto w protokołach.

(dowód: akta kontroli str. 269-272)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²³ Pismo z 4 lutego 2013, znak: R-343/287/13.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.2. Systemy wspierające policjantów prd: SEWiK i SWD

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. W KPP System Wspomagania Dowodzenia (SWD) został uruchomiony 1 lipca 2012 r. w oparciu o decyzję nr 230 Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 25 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia do użytku Systemu Wspomagania Dowodzenia w Komendzie Wojewódzkiej Policji

w Radomiu oraz podległych Komendach Miejskich i Powiatowych Policji.

Dostęp do systemu posiada kierownik i asystent RRD, którzy wykorzystują system w zakresie tworzenia grafików pracy, dyslokowania patroli do służby, monitorowania przebiegu służby (odprawa i rozliczenie ze służby) oraz monitorowania obsługi zdarzeń drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 273-274, 306-314)

2.2.2. W RRD prowadzony jest od 1 stycznia 2012 r. Rejestr (podręczny) wypadków i kolizji KPP w Żyrardowie, w którym w kolejności chronologicznej były ewidencjonowane wszystkie Karty Zdarzenia Drogowego, dalej „KZD” lub „Mrd-2” jakie przekazali policjanci po zakończonej służbie patrolowej. Rejestr prowadzony jest w układzie rocznym oddzielnie dla wypadków z ofiarami śmiertelnymi i dla pozostałych wypadków i kolizji.

Informacje z KZD były wprowadzane do systemu komputerowego SEWiK przez trzy uprawnione osoby w terminie do pięciu dni od daty zdarzenia, tj. zgodnie z wymogiem § 4 ust. 5 lit. a) zarządzenia nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych²⁴, a w przypadkach, w których wszczęte zostało postępowanie przygotowawcze lub czynności wyjaśniające w terminie 30 dni od daty zdarzenia, tj. zgodnie z wymogiem § 4 ust. 5 lit b) powyższego zarządzenia nr 635 KGP.

(dowód: akta kontroli str. 273-275)

Komendant wyjaśnił: „dostęp do systemu posiada kierownik, asystent referatu oraz pracownik cywilny policji, którzy dokonują rejestracji zdarzeń.

Wprowadzanie danych do systemu SEWiK podlega nadzorowi WRD KWP z/s w Radomiu, który dokonuje sprawdzenia w systemie zgodności wprowadzonej liczby kolizji, wypadków drogowych, osób zabitych i rannych. Zgodnie z wytycznymi WRD KWP wszystkie karty zdarzeń za dany miesiąc muszą zostać zarejestrowane do 5 dnia następnego miesiąca. Karty zdarzeń wprowadzane są do systemu na bieżąco.

Dane w systemie SEWiK podlegały aktualizacji w przypadku otrzymania informacji o zgonie uczestnika wypadku. Wówczas dokonywana jest zmiana w karcie Mrd-2 oraz na zasadzie edycji aktualizowano dane w systemie. Każdorazowo o fakcie dokonania zmiany w karcie zdarzenia był informowany Wydział Ruchu Drogowego KWP z/s w Radomiu”

Dane zawarte w systemie SEWiK na poziomie KPP wykorzystywane są do opracowywania analiz stanu bezpieczeństwa oraz udzielania odpowiedzi na zapytania kierowane do KPP przez jednostki samorządu terytorialnego dotyczące ilości zdarzeń drogowych na danym terenie (mieście, gminie)”.

Komendant wyjaśnił także, że schemat zdarzenia drogowego wykonywany jest bezpośrednio na karcie MRD 2 i nie jest dołączana do karty kopia schematu.

²⁴ Dz.Urz. KGP Nr 11, poz. 67 ze zm.

Stanowisko dostępne do systemu SEWiK nie jest wyposażone w skaner i w celu rejestracji schematu do bazy danych wykonywane jest zdjęcie aparatem cyfrowym.

W 2012 r. do systemu zostało zarejestrowanych sześć schematów, natomiast w okresie pierwszego półrocza 2013 r. zarejestrowano siedem schematów.
(dowód: akta kontroli str. 273-274)

W okresie objętym kontrolą odnotowano 19 wypadków drogowych, które pociągnęły za sobą ofiary w ludziach, z tego 12 wypadków w 2012 r. i siedem wypadków w I półroczu 2013 r. W 13 przypadkach ofiary poniosły śmierć na miejscu, a w pozostałych sześciu przypadkach zgon nastąpił w ciągu 30 dni od wypadku na skutek doznanych obrażeń ciała. W tych przypadkach w KZD i w SEWiK dokonano aktualizacji zapisu dotyczących skutków wypadku.

We wszystkich ww. sprawach wszczęte zostały dochodzenia. W pięciu przypadkach postępowania zakończono wniesieniem aktu oskarżenia, w ośmiu postępowania umorzono z powodu braku znamion czynu zabronionego, a w pozostałych sześciu przypadkach, według stanu na 30 czerwca 2013 r., czynności dochodzeniowe trwały nadal.
(dowód: akta kontroli str. 276-280)

W odniesieniu do pozostałych zdarzeń drogowych, jakie zostały zarejestrowane w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., przeprowadzono analizę porównawczą co do zgodności zapisów w KZD i systemie SEWiK na próbie kontrolnej 20 losowo wybranych kart z populacji liczącej 1 061 zapisów oraz wszystkich 19 KZD z wypadków z ofiarami śmiertelnymi.

Analiza wszystkich ww. 39 KZD wykazała, że zawierały one: identyfikator karty, datę i godzinę zdarzenia, wszystkie obligatoryjne dane co do okoliczności zdarzenia, a w dwóch przypadkach także w dziale VII (uszkodzenia poza pojazdem).

W 38 przypadkach w kartach znajdował się identyfikator policjanta lub jego dane osobowe.

Porównanie zapisów wprowadzonych do systemu SEWiK z danymi wpisanymi do badanych KZD wykazała, że w jednym przypadku do SEWiK wprowadzono dane z KZD-KW-W-19/13, na której brak było danych funkcjonariusza likwidującego zdarzenie, w drugim przypadku wprowadzono inną godzinę zdarzenia niż została wpisana do KZD- KW-W-28/12, a w trzecim przypadku wpisano godzinę przybycia na miejsce zdarzenia, której w KZD-KW-W-31/13 nie wpisano.

Kierownik RRD wyjaśnił m.in.: „karta zdarzenia drogowego KW-W-19/13 nie została sporządzona bezpośrednio na miejscu zdarzenia drogowego. W związku z koniecznością rejestracji w systemie SEWiK kartę na podstawie materiałów postępowania sporządził asystent RRD, który nie likwidował zdarzenia i nie był na jego miejscu. Podczas rejestracji karty zdarzenia KW-W-28/12 omyłkowo została wpisana godzina 9.45 zamiast 3.45. Podczas rejestracji zdarzenia KW-W-31/13 godzinę przybycia na miejsce ustalono na podstawie zapisu notatnika służbowego st. post. M. Bilskiego, w którym widnieją wpisy 20.45 – polecenie udania się, 21.00 – dojazd na miejsce i 4.30 zakończenie czynności”.

(dowód: akta kontroli str. 281-300)

W przypadku 19 KZD, dotyczących wypadków śmiertelnych, wpisy o godzinie otrzymania zgłoszenia i godzinie przybycia patrolu umieszczono na 13 kartach, zarejestrowanych od 31 maja 2012 r., co wynikało z zarządzenia nr 123 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 maja 2012 r. zmieniającego zarządzenie

nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych²⁵.

²⁵ Dz. Urz. KGP poz. 28

(dowód: akta kontroli str. 281-286)

W badanym obszarze stwierdzono nieprawidłowości polegające na braku należytej staranności przy wprowadzaniu informacji o zdarzeniach drogowych do SEWiK oraz sporządzaniu kart zdarzenia drogowego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Decyzją nr 52/2012 z dnia 1 sierpnia 2012 r. Komendant Powiatowy Policji w Żyrardowie upoważnił do wydawania opinii dotyczących stałej i czasowej organizacji ruchu trzech policjantów RRD.

Projekty organizacji ruchu drogowego w zakresie dróg powiatowych i gminnych opiniowali: kierownik Referatu, asystent i kontroler ruchu drogowego, którzy posiadają wiedzę zdobytą na kursie specjalistycznym z zakresu ruchu drogowego.

W związku z wydawaniem ww. opinii w RRD prowadzone są: rejestr stałej organizacji ruchu (oznaczony nr RTJ 207/04), rejestr czasowej organizacji ruchu (oznaczony nr RTJ 206/04), teczka zagadnieniowa „Projekty i opiniowanie zmian organizacji ruchu, przeglądy oznakowania dróg” (oznaczona nr RTJ 57/2013).

(dowód: akta kontroli str. 273-274, 301-305)

Komendant wyjaśnił, że wydanie opinii poprzedzone jest analizą materiałów w oparciu o obowiązujące w tym zakresie akty prawne, a wszystkie opinie KPP zostały pozytywnie zaakceptowane przez zarządców dróg.

(dowód: akta kontroli str. 273-274)

W okresie objętym kontrolą KPP wydała 123 opinie do projektów czasowej organizacji ruchu oraz cztery opinie do projektów stałej organizacji ruchu dotyczących: Centrum Handlowo-Usługowego w Żyrardowie, Wytwórni Betonu w Mszczonowie, skrzyżowania dróg 4718W i 4721W w Puszczy Mariańskiej, ciągu ul. Szarych Szeregów w Żyrardowie.

(dowód: akta kontroli str. 273-274, 303-305)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

2.4.1. Realizując w 2012 r. Priorytet nr III Komendanta Głównego Policji – *Poprawa Bezpieczeństwa w ruchu drogowym*, Mazowiecki Komendant Wojewódzki Policji określił dla podległych mu komend miejskich i powiatowych następujące zadania:

- zadanie nr 1: zwiększenie liczby policjantów RD pełniących służbę na drodze,
- zadanie nr 2: dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów RD na pełnione naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca-piesz) w stosunku do występującego zagrożenia (wypadków drogowych) w tym obszarze.

(dowód: akta kontroli str. 366-369)

Dla oceny stopnia realizacji postawionych zadań określono mierniki, które były monitorowane przez Wydział Ruchu Drogowego KWP w Radomiu.

Dla zadania nr 1 był to procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze (miernik nr 5), a dla zadania nr 2 był to procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowcę lub pieszego), a efektywność

zastosowanych środków prawnych
w stosunku do tych użytkowników (miernik nr 6).

Dla zadania nr 1 dla KPP przyjęto poziom 55% jako wartość oczekiwaną miernika. Zadanie zostało zrealizowane na poziomie 46,90%.

Dla zadania nr 2 przyjęto dwa pola odniesienia: wskaźnik reakcji na zagrożenia występujące na terenie powiatu i na terenie garnizonu mazowieckiego.

Na poziomie garnizonu mazowieckiego wskaźnik procentowy środków prawnych zastosowanych wobec kierujących wyniósł 88,97% przy wartości oczekiwanej 83,22%, a wobec pieszych wyniósł 11,01% przy wartości oczekiwanej 13,96%.

Na poziomie powiatu żyrardowskiego wskaźnik ten wobec kierujących wyniósł 88,97% przy wartości oczekiwanej 83,22%, a wobec pieszych wyniósł 11,01% przy wartości oczekiwanej 13,96%.

(dowód: akta kontroli str. 361-365, 370-373)

2.4.2. Realizując w 2013 r. Priorytet nr II Komendanta Głównego Policji – *Działania skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach*, Mazowiecki Komendant Wojewódzkiego Policji określił dla podległych mu komend miejskich i powiatowych następujące zadania:

- zadanie nr 1: zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drogach,
- zadanie nr 2: aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych,
- zadanie nr 3: wzmocnienie współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi w celu wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drogach.

Dla oceny stopnia realizacji postawionych zadań określono mierniki, które były monitorowane przez Wydział Ruchu Drogowego KWP w Radomiu.

Dla zadania nr 1 był to procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze (miernik nr 8), a dla zadania nr 2 był to procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowcę lub pieszego), a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników (miernik nr 9).

Dla zadania nr 3 jako miernik wskazano wystandaryzowane sprawozdanie półroczne, w którym wyszczególnione zostaną obszary do monitorowania.

Dla zadania nr 1 dla KPP przyjęto poziom 50% jako wartość oczekiwaną miernika. Za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. wskaźnik zrealizowano na poziomie 46,16%.

Dla zadania nr 2 przyjęto tak jak w 2012 r. dwa pola odniesienia: wskaźnik reakcji na zagrożenia występujące na terenie powiatu i na terenie garnizonu mazowieckiego.

Na poziomie garnizonu mazowieckiego wskaźnik procentowy środków prawnych zastosowanych wobec kierujących wyniósł 89,04% przy wartości oczekiwanej 84,08%, a wobec pieszych wyniósł 10,89% przy wartości oczekiwanej 12,98%.

Na poziomie powiatu żyrardowskiego wskaźnik ten wobec kierujących wyniósł 89,04% przy wartości oczekiwanej 94,73%, a wobec pieszych wyniósł 10,89% przy wartości oczekiwanej 5,26%.

(dowód: akta kontroli str. 361-365, 374-381)

Zastępca Komendanta A.Zgieb wyjaśnił: „Realizując zadania w zakresie poprawy bezpieczeństwa w okresie objętym kontrolą RRD prowadził:

- działania kontrolno-profilaktyczne na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wynikające z harmonogramu działań Komendy Głównej Policji w 2012 r. i 2013 r.,
- działania kontrolno-profilaktyczne wynikające z poleceń KWP z/s w Radomiu takie jak: „Bezpieczny Bus” i „Bezpieczny Niechroniony”, działania ukierunkowane na kontrolę przewozu ładunków niebezpiecznych pod kryptonimem „ADR”,
- działania profilaktyczno-edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego z podmiotami pozapolicyjnymi poprzez spotkania w szkołach i na festynach z dziećmi i młodzieżą szkolną, mieszkańcami powiatu żyrardowskiego, których celem było zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej udziału pieszych wśród ofiar wypadków drogowych.

W ramach współpracy z zarządcami dróg przeprowadzono przeglądy dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz dróg gminnych. Kierowano wystąpienia z wnioskami o usunięcie zagrożenia, uzupełnienie oznakowania bądź zmiany w obowiązującej organizacji ruchu.

Dodatkowo realizowano zabezpieczenie imprez odbywających się na drogach, podczas których współpracowano ze Strażą Miejską oraz Ochotniczą Strażą Pożarną z Żyrardowa”.

(dowód: akta kontroli str. 3, 361-365)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

2.5.1. W okresie objętym kontrolą KPP nie planował i nie realizował zadań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 315-316)

2.5.2. W okresie objętym kontrolą w ramach współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi realizowano zabezpieczenie imprez odbywających się na drogach, podczas których współpracowano ze Strażą Miejską w Żyrardowie oraz Ochotniczą Strażą Pożarną z Żyrardowa. Dotyczyło to takich działań jak:

- zabezpieczenie 18 września 2012 r. wyścigu kolarskiego „ŻTC BIKE RACE 2012”
- zabezpieczenie 3 maja corocznej imprezy pod nazwą „Wielki Bieg Majowy” odbywającej się na terenie miasta Żyrardowa,
- zabezpieczanie procesji Bożego Ciała na terenie miasta Żyrardowa.

W I półroczu 2012 r. funkcjonariusze KPP uczestniczyli w cyklu spotkań pod nazwą „Kabecjanie dają radę”. Były to działania profilaktyczne prowadzone w Szkole Podstawowej nr 3 w Żyrardowie, realizowane wspólnie ze strażą pożarną, służbą zdrowia i psychologami. Podczas spotkań policjanci ruchu drogowego omawiali z dziećmi zagadnienia związane z przepisami i zasadami bezpiecznego korzystania z dróg przez pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli str. 317-329, 359-360)

2.5.3. W okresie objętym kontrolą KPP, realizując zadania wynikające z działalności profilaktyczno-edukacyjnej oraz propagandowej z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, prowadziła szereg działań w formie spotkań i prelekcji z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego oraz konkursów i turniejów wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego. Policjanci RRD uczestniczyli w festynach, podczas których omawiano zagadnienia związane z przepisami i zasadami bezpiecznego korzystania z dróg przez pieszych i rowerzystów. Byli też częstymi gośćmi w szkołach i przedszkolach, gdzie zapoznawali najmłodszych uczestników ruchu drogowego z podstawowymi wiadomościami o znakach drogowych oraz

Ustalone
prawidłowości

Ocena
składowa

Opis stanu
faktycznego

o zasadach bezpiecznego poruszania się pieszych.

Do zrealizowanych programów prewencyjnych należy zaliczyć:

- cykl spotkań z uczniami szkół podstawowych z klas nauczania początkowego pn. „Bezpieczna droga do szkoły”,
- cykl spotkań z uczniami Szkoły Podstawowej nr 3 z Żyrardowie pn. „Kabecjanie dają radę”, zrealizowanych wspólnie ze strażą pożarną, służbą zdrowia i psychologami,
- dwa seminaria z mieszkańcami powiatu żyrardowskiego w ramach programu „Bezpiecznie chce się żyć” zrealizowane wspólnie z Krajowym Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- druga edycja Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym; etapy miejski i powiatowy,
- akcja „Patrz w lusterka – motocykle są wszędzie” zrealizowana wspólnie z klubami motocyklowymi,
- szkolny turniej bezpieczeństwa w ruchu drogowym pn. „Maj na drodze 2012” wspólnie z dyrekcją Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Puszczy Mariańskiej,
- udział w festynach rodzinnych z okazji dnia dziecka „Festyn rodzinny” na terenie Szkoły Podstawowej w Bartnikach.
- kampania społeczna pn. „Chroń życie, załóż odblask !” zrealizowana wspólnie z Kościołem i PKN Orlen,
- udział w festynach rodzinnych organizowanych z okazji „Dnia dziecka”, prelekcja dla pracowników wojskowych i cywilnych z zakresu przepisów ruchu drogowego i jego bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 239-360)

Komendant wyjaśnił: „prowadzone programy edukacyjne nie wymagały nakładów finansowych. W przypadku prowadzenia w dniu 14 kwietnia 2012 r. akcji „Patrz w lusterka – motocykle są wszędzie.” wykorzystywano materiały otrzymane od Polskiego Ruchu Motocyklowego. Natomiast podczas prowadzonej w dniu 22 października 2012 r. kampanii społecznej „Chroń życie, załóż odblask!” wykorzystywano materiały otrzymane z KWP w Radomiu. Działania te podlegały nadzorowi Kierownictwa Komendy Powiatowej Policji w Żyrardowie oraz Wydziałowi Ruchu Drogowego KWP w Radomiu”.

(dowód: akta kontroli str.359-360)

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
------------------------------	--

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

3.1.1. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono w KPP sześć kontroli dotyczących oceny sposobu realizacji zadań przez patrole ruchu drogowego wystawione przez RRD. Kontrolerzy Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu przeprowadzili pięć kontroli jednodniowych obejmujących realizację zadań w ramach takich akcji, jak: „KASKADA”, „ZERO TOLERANCJI”, „BEZPIECZNA 50”, „ZNICZ 2012”. Jedną kontrolę, w zakresie akcji „PASY”, przeprowadzili kontrolerzy Departamentu Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji.

Opis stanu
faktycznego

Pisemnych uwag co do sposobu działania patroli kontrolujący nie sformułowali, odnotowano jedynie ich omówienie z kierownictwem RRD w trakcie inspekcji.

(dowód: akta kontroli str. 409)

W okresie od 1 stycznia do 9 listopada 2012 r. kierownik RRD przeprowadził 29 kontroli pełnienia służby przez podległych mu policjantów, z tego 27 kontroli instruktażowych i dwie kontrole uczestniczące.

Zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 9 listopada 2012 r. (znak: E-1742/12) komendanci powiatowi Policji zostali zobowiązani do przekazywania okresowych, kwartalnych sprawozdań z realizacji obowiązku przez osoby funkcyjne KPP stałego sprawowania nadzoru nad pełnieniem służby przez funkcjonariuszy prewencji i ruchu drogowego.

W sprawozdaniu za okres IV kwartału 2012 r. wykazano przeprowadzenie 50 kontroli, z tego 34 kontrole doraźne, 10 kontroli instruktażowych, trzy kontrole obserwacyjne i trzy kontrole uczestniczące. Kontrole przeprowadzili: kontrolny jednostki – 32, I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji – dwie, kierownik RRD – 16.

W sprawozdaniu za okres I kwartału 2013 r. wykazano przeprowadzenie 35 kontroli, z tego 22 kontrole doraźne, 11 kontroli instruktażowych, jedną kontrolę obserwacyjną i jedną kontrolę uczestniczącą. Kontrole przeprowadzili: kontrolny jednostki – dziewięć, I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji – osiem, kierownik RRD – 15.

W sprawozdaniu za okres II kwartału 2013 r. wykazano przeprowadzenie 51 kontroli, z tego 35 kontroli doraźnych, siedem kontroli instruktażowych, pięć kontroli obserwacyjnych i cztery kontrole uczestniczące. Kontrole przeprowadzili: kontrolny jednostki – 36, I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji – jedną, kierownik RRD – 14.

(dowód: akta kontroli str. 410-415)

3.1.2. W okresie objętym kontrolą do KPP wpłynęły dwie skargi dotyczące funkcjonariuszy RRD.

Skarga z 8 marca 2013 r. skierowana przez mieszkańca Grodziska Maz., dotyczyła nieprawidłowego – w ocenie skarżącego – zaparkowania radiowozu (H975) na przejście dla pieszych na skrzyżowaniu dróg w Radziejowicach i opryskliwe zachowanie się policjanta na zwróconą mu przez skarżącego uwagę co do zaistniałej sytuacji. Skarga po postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez kierownika Posterunku Policji w Wiskitkach została uznana za bezzasadną.

Pismem z 7 kwietnia 2013 r. I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Żyrardowie udzielił odpowiedzi skarżącemu, w której wyjaśnił, że postępowanie policjanta miało związek z prowadzonymi działaniami policyjnymi dotyczącymi bezpieczeństwa młodzieży dojeżdżającej do szkoły w Radziejowicach i nie były sprzeczne z przepisami prawa, a także poinformował o przeprowadzeniu

z funkcjonariuszem rozmowy instruktażowej w celu przypomnienia o obowiązku przestrzegania zasad etyki zawodowej Policjanta.

(dowód: akta kontroli str. 416-424)

Skarga²⁶ z 12 czerwca 2013 r., skierowana przez mieszkańca Arnhem (Holandia), dotyczyła zdarzenia z 31 grudnia 2012 r. w Żyrardowie, podczas którego dwuosobowy patrol RRD podjął interwencję publiczną dotyczącą kolizji drogowej. Skarżący zarzucił funkcjonariuszom nieprawidłowe, w jego ocenie, przeprowadzenie interwencji polegającej na próbie odholowania pojazdu, a także na uszkodzenie pojazdu, próbę nałożenia mandatu karnego, odmowę okazania legitymacji służbowych i

²⁶ Skarga wpłynęła 14 czerwca 2013 r. do KWP w Radomiu i została przekazana do wyjaśnienia do KPP 25 czerwca 2013 r.

nieetyczne zachowanie się funkcjonariuszy.

Skarga po postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez Zastępcę Komendanta Komisariatu Policji w Mszczonowie została uznana za bezzasadną.

Pismem z 12 lipca 2013 r. Komendant Powiatowy Policji w Żyrardowie udzielił odpowiedzi skarżącemu, w której wyjaśnił, że interwencja policjantów została podjęta na podstawie zgłoszenia osób poszkodowanych (nastąpiło uszkodzenie przez skarżącego zaparkowanych pojazdów), a czynności podjęte przez policjantów były adekwatne do zaistniałej sytuacji i zgodne z prawem.

W stosunku do skarżącego prowadzone jest w Sadzie Rejonowym w Żyrardowie postępowanie w sprawie o wykroczenie z art. 86 § 1 Kodeksu wykroczeń.

O rozstrzygnięciu sprawy poinformowano Wydział Kontroli KWP w Radomiu.

(dowód: akta kontroli str. 425-438)

Skargi rozpatrzono zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁷ oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków²⁸.

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
------------------------------	--

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3.2. Pozostałe zagadnienia. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Komendant KPP zatwierdził z datą 5 stycznia 2013 r. sporządzoną przez kierownika RRD „Informację o stanie bezpieczeństwa na drogach podległych KPP w Żyrardowie za okres roku 2012”.

Na podstawie dokonanych analiz wskaźników statystycznych ilości oraz przyczyn wypadków i kolizji sformułowano wnioski do działania w 2013 r.

Uznano za konieczne utrzymanie dyslokacji patroli na drogi zagrożone wypadkami przy jednoczesnym stałym nadzorze newralgicznych ulic w Żyrardowie.

Analiza wykazała, że nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu było w 2012 r. główną przyczyną wypadków drogowych na terenie powiatu. Zalecono zatem zadaniować policjantów na kontrolę przestrzegania przez kierujących przepisów obligujących ich do określonego zachowania się, tj. przestrzegania dyspozycji znaków A – 7 „ustąp pierwszeństwa przejazdu”, B – 20 „stop” oraz dyspozycji wyrażonych sygnalizacją świetlną, a także – ze względu na wzrost udziału w kolizjach – na kontrolę pojazdów jednośladowych, zwłaszcza w zakresie sprawności ich oświetlenia.

(dowód: akta kontroli str. 439-447)

Informację o bezpieczeństwie na drogach za okres I półrocza 2013 r. Komendant Powiatowy Policji w Żyrardowie zatwierdził z datą 16 lipca 2013 r.

Na podstawie dokonanych analiz wskaźników statystycznych ilości oraz przyczyn wypadków i kolizji sformułowano wnioski do działania w II półroczu 2013 r., wskazując na potrzebę:

- dyslokacji policjantów do służby na główne ciągi komunikacyjne, tj. droga K-50 (głównie w miejscowości Słabomierz, Guzów, Aleksandrów oraz na obwodnicy Żyrardowa), K-8 w miejscowości Krze Duże,
- dyslokacji (w miarę możliwości osobowych) na pozostałe drogi lokalne i powiatowe gdzie utrzymuje się duże zagrożenie ze strony nietrzeźwych uczestników ruchu

²⁷ Dz.U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

²⁸ Dz.U. Nr 5, poz. 46.

drogowego – w ramach wzmożonych działań prewencyjnych przeprowadzić działania „Trzeźwy poranek” oraz „Trzeźwa gmina”,

– utrzymania wzmożonego nadzoru na terenie samego miasta Żyrardowa.

Powtórzono zakres zadaniowania policjantów do służby, tj. kontroli przestrzegania przez kierujących przepisów obowiązujących ich do określonego zachowania się.

(dowód: akta kontroli str. 448-457)

Stan bezpieczeństwa na terenie powiatu żyrardowskiego, określony liczbą zaistniałych wypadków i kolizji drogowych, za okres styczeń – czerwiec 2013 r., w porównaniu do analogicznego okresu 2012 r. przedstawiał się następująco: liczba wypadków wyniosła 38 i była wyższa o cztery przypadki, w tym siedem wypadków ze skutkiem śmiertelnym (wzrost o jeden przypadek), liczba rannych – 53 osoby (wzrost o cztery osoby) i 342 kolizje (spadek o 24 zdarzenia).

(dowód: akta kontroli str. 448-457)

Ustalono nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
------------------------------	--

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne	Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli wnosi o:
------------------------	---

- 1) zwiększenie skuteczności systemu nadzoru i kontroli w celu wyeliminowanie przypadków braku należytej staranności przy wprowadzaniu informacji o zdarzeniach drogowych do SEWiK oraz sporządzaniu kart zdarzenia drogowego,
- 2) podjęcie działań w celu zapewnienia obsady kadrowej RRD w pełni przygotowanej do pełnienia służby patrolowej w ruchu drogowym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Komendanta Powiatowego Policji w Żyrardowie, drugi do akt kontroli.
--------------------------------	--

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Panu Komendantowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.
--	--

Warszawa, 14 sierpnia 2013 r.

Kontroler
Witold Markiewicz
Gł. specjalista
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie